

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

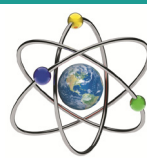
№10(3)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 356 sahifa,
13-oktyabr, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ashurov Ramzidin Ramazonovich – Psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (Phd), dotsent

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Karimova E.G. – Sotsiologiya fanlari nomzodi, dotsent
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis instituti dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Raxmonova Z. A. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Sayimova D. K. – texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ashurov Ramzidin Ramazonovich – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Preschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers "Yangi O'zbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Rakhmonova Z.A. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Sayimova D. K. – Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oğlu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **№C-5669363** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Axborotlashgan jamiyatda xalq o'yinlari orqali shaxsni tarbiyalashning pedagogik imkoniyatlari	10
<i>Abdullayeva Maryambibi Djumaniyazovna</i>	
Sun'iy intellekt vositalaridan foydalanish sharoitida talabanning axborot xavfsizligi kompetensiyasi: tushunchaning chegaralari va tarkibi	16
<i>Mustafoyev Shahzod Mamanazar o'g'li</i>	
Navoiy viloyati ziyoratgohlari tarixi va ularning aholi hayotida tutgan o'rni	21
<i>Nazarova Nozima Narzulloyevna</i>	
Fransuz tilidagi predloglar va o'zbek tilidagi kelishik qo'shimchalarining qiyosiy tahlili	26
<i>Ro'zimova Yulduz Farhodovna</i>	
Umumta'lim maktab direktorlari emotsional intellektining boshqaruv faoliyatidagi ahamiyati	30
<i>Rustamova Barno Abduxalilovna</i>	
Kikbokschilda motivatsion omillar va musobaqa faoliyati samaradorligini takomillashtirish metodikasi: nazariy-tahliliy asoslash	34
<i>Mamaraximov Azim Karakulovich</i>	
Pedagogik diagnostikaning umumiy metodlari va ularning ta'lim jarayonidagi ahamiyati	39
<i>Daminova Shoxista Farxodovna</i>	
Dual ta'lim muhitida bo'lajak o'qituvchilarni inklyuziv ta'lim faoliyatiga tayyorlashning nazariy-metodologik asoslari	45
<i>Oybekova Shukrona Oybek qizi</i>	
O'qish savodxonligini rivojlantirishda sun'iy intellekt asosidagi individual ta'lim texnologiyalarini takomillashtirish	51
<i>Abduvaliyeva Gulchexra Mamadjon qizi</i>	
Abu Rayhon Beruniy ilmiy merosi asosida talabalarda kartografik kompetentlikni rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	56
<i>Kazakbayeva Muhabbat Turabayevna</i>	
Brayl yozuvi ko'zi ojiz shaxslarning inklyuziv imkoniyatlarini ta'minlashning muhim vositasi sifatida	62
<i>Panjiyev Shokir Zokir o'g'li</i>	
Дидактический потенциал подкастов в обучении русскому языку студентов	67
<i>Ибрагимова Нилуфар Туйчиевна</i>	
Maxsus ta'lim tizimida differensiallashtirilgan va individuallashtirilgan o'qitishning metodik asoslari	72
<i>Karimova Nilufar Boltaboyevna</i>	
Xorijiy til o'qituvchilarida kasbiy so'nish namoyon bo'lishining psixologik xususiyatlari	78
<i>Matchanova Dilorom Karimovna</i>	
Raqamli ta'lim ekotizimi asosida talabalarining mustaqil ta'lim faoliyatini tashkil etishning pedagogik asoslari	83
<i>Otamuratov Maqsudbek Shonazarovich</i>	
Yunon-rim kurashchilarining texnik-taktik tayyorgarligini individuallashtirish: pedagogik model va zamonaviy baholash metodikasi	87
<i>Po'latjonov Shoxzod Avazjon o'g'li</i>	
Buyrak hujayrali saratonini erta aniqlashda ultratovush tekshiruvining diagnostik imkoniyatlari	92
<i>Saydamatov Hayitboy Ulug'bek o'g'li</i>	
Проблемы и перспективы подготовки специалистов сферы искусств и культуры в ситстеме высшего образования	96
<i>Кошелева Антонина Фёдоровна</i>	
Sun'iy intellekt texnologiyalari sharoitida ta'limning insonparvarlik paradigmasini rivojlantirishning nazariy-metodologik asoslari	99
<i>Yaqubova Dinora Bahodirovna</i>	

Behbudiyning ta'lim-tarbiya sohasidagi qarashlari va o'qitish metodlari	104
Islomova Lola Abdig'ani qizi	
Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarida lingvomadaniy kompetensiyani shakllantirishning pedagogik shart-sharoitlari	110
Djabbarova Feruza Azamovna	
The Role of Phonation Energy Efficiency in Sound Changes	114
Baxramova Shaxnoza Erkinovna	
Mustaqillik yillarida ichki migratsiyaning shakllanish jarayonlari.....	119
Mo'minov Ziyovuddin Bakirjon o'g'li	
Raqamli ta'lim davrida bo'lajak o'qituvchilarda mustaqil ta'lim trayektoriyasini loyihalash: "pedagogik mahorat" fani misolida	123
Shabdullayeva Lazokatxon Orifbekovna	
Современные подходы к управлению образовательным учреждением: теоретические основы и особенности реализации.....	128
Джуманиязова Дильбар Азатовна	
Ko'zi ojiz o'quvchilarga funksiyalar grafiklarini o'rgatishda ko'p sezgili ta'lim yondashuvlaridan foydalanish.....	132
Abdullayev Umid Amrilloevich	
Oliy ta'lim muassasalarida bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini takomillashtirishning tashkiliy-pedagogik omillari	139
G'oyibnazarov Rahmatilla	
Inklyuziv ta'limda fanlarni o'qitishda maxsus pedagog faoliyati.....	144
Hurriyat Yoqubova	
Modelling the Semantic Field of Ma'naviyat in a Specialised Parallel Corpus: Theoretical and Methodological Foundations of Cross-Genre Discourse Analysis	149
Mukhlisa Chorjeva Jumamurodovna	
Zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari asosida masofaviy axborot-kutubxona xizmatlari samaradorligini oshirish metodikasi.....	154
G'oyibova Sayyora	
Talabalarda psixologik reziliyentlikni takomillashtirishning emotsional-kognitiv determinantlari	160
Hayitova Oydinniso Aliyevna	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini inklyuziv ta'lim sharoitida samarali faoliyatga tayyorlash metodikasini takomillashtirish.....	164
Mamasiddikova Maftuna Akbarjon qizi	
Fizika ta'limida muammoli masalalarni yechish ko'nikmalarini rivojlantirishning pedagogik strategiyalari	168
Ostonova Malika Uktam qizi	
Texnika oliy ta'lim muassasalarida matematika fanlarini o'qitish metodikasini raqamli ta'lim texnologiyalari asosida takomillashtirish	173
Vahobov Mehroj Alisher o'g'li	
Tarbiya, ta'lim, rivojlanish va shakllanish kategoriyalarining mazmun-mohiyati va o'zaro munosabati	178
Xodjayeva Munisa Utkur qizi	
Birlamchi sog'liqni saqlash tizimida bo'lajak oilaviy shifokorlarning boshqaruvchanlik kompetensiyalari texnologiyasini shakllantirish	183
Abduvaxobova Nozima Raxmanovna	
Uchburchak o'rta chizig'ining xossasini o'qitish va undan kelib chiqadigan dastlabki xulosalar	189
E. E. Jumayev, O'. X. Aytuvganov	
Maktabgacha ta'limda musiqmashg'ulotlarini raqamli ta'lim resurslari asosida tashkil etishning nazariy-metodologik asoslari	195
G'ulomova Muslimaxon Ahmadillo qizi	
Teaching Medical Terminology Through Data-Driven Learning: A Corpus-Informed Model for English for Medical Purposes.....	199
Isomiddinova Diyora Qutbiddin qizi	

Jismoniy tarbiya yo'nalishidagi oliy ta'lim muassasalari talabalarining jismoniy tayyorgarlik tizimida gimnastika mashqlarini qo'llash metodikasining o'ziga xos xususiyatlari.....	209
Karimov Duysenbay Djienbaevitch	
Filolog talabalarga ingliz va malay tillarini o'qitishda sun'iy intellekt vositalaridan foydalanishning pedagogik imkoniyatlari	213
Yuldashev Azim Abdurahmonovich	
Qozoq, rus, o'zbek va ingliz tillarida sotsiologik terminlarning tarjimai: terminologik ekvivalentlikning qiyosiy tahlili.....	218
Yuldasheva Mahzuna Omonullayevna	
Psixolog talabalarda empatiya, kommunikativ kompetentlik va refleksiv qobiliyatlarning konsultativ salohiyat rivojlanishidagi o'zaro bog'liqligi	224
Akbaraliyeva Asilaxon Tojiddinovna	
Kichik maktab yoshidagi o'quvchilarning individual kognitiv moslashuvchanligini kreativ didaktik o'yinlar vositasida rivojlantirish metodlari	230
Ortiqova Zulfiya Nurmaxamatovna, Mirzakarimova Anoraxon Ashurali qizi	
Raqamli ta'lim muhitida 7–9-sinf o'quvchilarining mustaqil ta'lim faoliyatini tashkil etish	236
Paizbekov Timurlan Kurbanbayevich	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida darsga ijobiy munosabatni shakllantirishning pedagogik-psixologik omillari.....	240
Tursunbayeva Yulduz	
Искусственный интеллект и цифровая трансформация в преподавании русского языка.....	246
Абдусаломова Мохичехра Эргашевна	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchisi nutq madaniyati va pedagogik muloqot odobi	250
M. S. Ibragimova	
Yangi zamon tarbiyachisining pedagogik imidji va uning ahamiyati	256
Dosova Bakposhsha Odamboy qizi	
Kognitiv faoliyatning nazariy-pedagogik mohiyati va ta'lim jarayonidagi ahamiyati.....	259
Xujobekov Bobur Xushboq o'g'li	
Maktabgacha ta'limda innovatsion boshqaruvni joriy etishning texnologik modeli: dual ta'lim yondashuvi asosida.....	263
G'aniyeva Aziza Zayniddinovna	
Shaxs addiktiv xulq-atvorining psixologik determinantlari va o'ziga xos xususiyatlari: nazariy-tahliliy yondashuv	268
Mamajonova Shohista Kamoldinovna	
Filologik ta'lim samaradorligini oshirishda kognitiv va kommunikativ strategiyalar integratsiyasining didaktik imkoniyatlari	275
Pardayeva Umida Norbayevna	
Nutq kamchiliklari mavjud o'quvchilarni inklyuziv sinfda differensial ta'lim texnologiyalari orqali rivojlantiruvchi metodik tizimini takomillashtirish.....	281
Shukurova Dilbar Shukrullo qizi	
Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarida og'zaki nutq kompetensiyasini rivojlantirishning zamonaviy yondashuvlari va mavjud muammolari	290
Sharipova Sabaxon Abdillajonovna	
Языковая репрезентация национального характера в русской и узбекской прозе	295
Рахмонова Рухсора Дилшодовна, Обидова Фарангиз Акмаловна	
Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarining kasbiy-metodik tayyorgarligini shakllantirishda "ingliz tilini o'qitish metodikasi" fanining funksional ahamiyati	300
Tuxtayeva Nilufar Achilovna	
O'qituvchilarning kasbiy-kreativ kompetensiyalarini rivojlantirish: xorijiy tajriba va uning tahlili	304
Amanyo'lov Sindor Faxriddin o'g'li	
Muhammad Sodik Qoshg'ariy asarlari asosida talabalarda axloqiy kompetentlikni rivojlantirish metodikasini takomillashtirish mexanizmlar.....	314
Muxamedxodjayeva Mavjuda Axbarovna	

O'quvchilarga ekologik ta'lim berishda innovatsion texnologiyalarni qo'llashning samaradorligi	318
Abdupattayev Hasanboy Abdurahmonovich	
8–9-sinf o'quvchilariga ingliz tilidagi fe'lli iboralarni o'rgatishda interferensiyani bartaraf etishning metodik mexanizmlari	321
Majidova Kamola Majid qizi	
Umumta'lim maktablarida fizika ta'limi samaradorligini oshirishda VR/AR texnologiyalariga asoslangan immersiv o'qitish metodikasini takomillashtirish	326
Soyibnazarov Abbosjon Ikromjonovich	
Innovatsion ta'lim texnologiyalari jarayonida talabalar o'quv-bilish faolligini oshirish metodikasi	331
Ruziyev Shuxrat Islamovich	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ma'naviy-ma'rifiy tadbirlarni boshqarishni takomillashtirish	335
Gulxayo Samandarova Abdukarim qizi	
Ta'lim muassasalari menejerlarida boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirishning ijtimoiy-psixologik mexanizmlari	344
Abdug'aniyev Otabek Abduhamidovich	
Развитие творческого и критического мышления студентов-филологов в процессе изучения художественного текста (на материале повести Ф. Кафки "Превращение")	349
Урунова Фируза Хайдаровна	

8–9-SINF O'QUVCHILARIGA INGLIZ TILIDAGI FE'LLI IBORALARNI O'RGATISHDA INTERFERENSIYANI BARTARAF ETISHNING METODIK MEXANIZMLARI

Majidova Kamola Majid qizi

Nizomiy nomidagi O'zbekiston Milliy pedagogika universiteti
mustaqil izlanuvchisi

Annotatsiya: Maqolada 8–9-sinf o'quvchilariga ingliz tilidagi fe'lli iboralarni (phrasal verbs) o'rgatishda ona tili ta'sirida yuzaga keladigan interferensiyani aniqlash va bartaraf etishning metodik mexanizmlari tahlil qilinadi. Fe'lli iboralarni o'zlashtirishdagi qiyinchiliklar leksik-semantik, strukturaviy-grammatik, kommunikativ-kontekstual hamda interferensiyani anglash va bartaraf etish mezonlari asosida tizimlashtiriladi. Kontrastiv-semantik tahlil, kontekstualizatsiya, noticing, differensial mashqlar va refleksiv-korreksion feedbackni birlashtiruvchi besh bosqichli metodik sikl taklif etiladi. Metodik model o'quvchini tayyor tarjima ekvivalentini yodlashdan fe'lli iboraning ma'nosi, sintaktik xususiyati, registri va real kommunikativ vazifasini boshqarishga olib borishni ko'zda tutadi.

Kalit so'zlar: fe'lli ibora, phrasal verb, interferensiya, til transferi, kontrastiv tahlil, semantik shaffoflik, kontekst, leksik kompetensiya, refleksiya.

Abstract: The article examines methodological mechanisms for identifying and reducing first-language interference in teaching English phrasal verbs to learners in Grades 8–9. Learner difficulties are organized according to lexical-semantic, structural-grammatical, communicative-contextual, and interference-awareness criteria. A five-stage instructional cycle is proposed, integrating contrastive-semantic analysis, contextualization, noticing, differentiated practice, and reflective-corrective feedback. The model is designed to move learners beyond memorized translation equivalents toward controlled use of meaning, syntax, register, and communicative function of phrasal verbs.

Key words: phrasal verbs, interference, language transfer, contrastive analysis, semantic transparency, context, lexical competence, reflection.

Аннотация: В статье рассматриваются методические механизмы выявления и устранения интерференции родного языка при обучении английским фразовым глаголам учащихся 8–9-х классов. Трудности систематизируются по лексико-семантическому, структурно-грамматическому, коммуникативно-контекстуальному критериям, а также по критерию осознания и преодоления интерференции. Предлагается пятиэтапный методический цикл, объединяющий контрастивно-семантический анализ, контекстуализацию, noticing, дифференцированные упражнения и рефлексивно-коррекционную обратную связь.

Ключевые слова: фразовый глагол, интерференция, языковой перенос, контрастивный анализ, семантическая прозрачность, контекст, лексическая компетенция.

KIRISH

O'zbekiston ta'lim tizimida xorijiy tillarni o'qitish sifatini oshirish, xalqaro tan olingan dastur va darsliklarni ta'lim bosqichlariga joriy etish hamda o'quvchilarda zamonaviy kommunikativ ko'nikmalarni shakllantirish ustuvor vazifalardan biri sifatida belgilangan^[1]. Umumiy o'rta ta'limda bu talab leksik birliklarni faqat lug'aviy ma'no darajasida emas, balki nutqiy vaziyatda mos va tabiiy qo'llashni ham talab qiladi. Ingliz tilidagi fe'lli iboralar aynan shu nuqtada 8–9-sinf o'quvchilari uchun murakkab leksik-grammatik qatlamni tashkil etadi.

Fe'lli ibora ikki yoki undan ortiq komponentdan tashkil topib, ko'pincha fe'l va adverbial yoki prepozitsional particle birligida yaxlit leksik ma'no hosil qiladi. Bunday birliklarda umumiy ma'no komponentlarning lug'aviy ma'nolari yig'indisiga to'liq teng kelmasligi mumkin. Masalan, give up, put off, look after, find out kabi birliklarda o'quvchi asosiy fe'lni bilsa ham, particle bilan hosil bo'lgan yangi ma'noni kontekstdan avtomatik chiqarib bera olmaydi. Darwin va Gray fe'l + particle kombinatsiyalarini tasniflashning o'zi ham o'qitish jarayonida ehtiyotkor metodik yondashuvni talab qilishini ko'rsatadi^[8].

Muammo faqat ingliz tilining ichki murakkabligi bilan cheklanmaydi. O'quvchi yangi birlikni o'zbek tilidagi mavjud leksik va sintaktik modellarga tayangan holda qayta ishlaydi. Odlin transforni bir til haqidagi bilimning boshqa tilni tushunish yoki hosil qilishga ta'siri sifatida izohlaydi^[3]. Jarvis va Pavlenko esa cross-linguistic influence tushunchasi doirasida mazkur ta'sirning shakliy, semantik va konseptual darajalarda namoyon bo'lishini ko'rsatadilar^[4]. Shu sababli phrasal verbni o'rganishdagi xatoni faqat "lug'atni bilmaslik" deb baholash diagnostik jihatdan yetarli emas.

Tadqiqotning maqsadi 8–9-sinf o'quvchilarida ingliz tilidagi fe'lli iboralarni o'zlashtirish jarayonida kuzatiladigan interferensiya ko'rinishlarini metodik jihatdan tizimlashtirish hamda ularni bartaraf etishga xizmat qiluvchi bosqichli mashqlar mexanizmini asoslashdan iborat. Tadqiqot obyekti umumiy o'rta ta'limda ingliz tilidagi fe'lli iboralarni o'rgatish jarayoni, predmeti esa ona tili ta'sirida yuzaga keladigan xatolar va avoidance holatlarini diagnostika qilish, oldini olish va korreksiya qilish usullaridir.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Ikkinchi tilni o'zlashtirish nazariyasida interferensiya ko'pincha salbiy transfer bilan bog'lanadi, biroq zamonaviy yondashuvlarda bu hodisa faqat xato hosil qiluvchi mexanizm sifatida emas, balki o'rganuvchining mavjud til tajribasi yangi til tizimini qay tarzda kategoriyalashiga ta'sir qiluvchi omil sifatida talqin qilinadi^[3; 4]. Fe'lli iboralarda transfer ayniqsa yaqqol ko'rinadi, chunki o'zbek tilida ingliz tilidagi verb-particle modeliga to'liq strukturaviy parallel doim ham mavjud emas. Natijada o'quvchi bitta so'zli ekvivalentni tanlashga, particle'ni tushirib qoldirishga yoki komponentlarning tartibini ona tili modeliga moslashtirishga moyil bo'lishi mumkin.

Dagut va Laufer ingliz tilidagi phrasal verbdan qochish holatini kontrastiv tahlil nuqtayi nazaridan o'rganib, o'rganuvchi L1 tizimida yaqin konstruktsiya bo'lmaganda L2 dagi murakkab strukturani kamroq qo'llashi mumkinligini ko'rsatgan^[5].

Laufer va Eliasson esa avoidance faqat L1–L2 farqi bilan emas, balki L2 birlikning ichki semantik murakkabligi bilan ham bog'liq bo'lishi mumkinligini ta'kidlaydi^[6]. Bu xulosa maktab amaliyoti uchun muhim: fe'lli ibora o'zbekchada bitta fe'l bilan tarjima qilinishi mumkin bo'lsa ham, o'quvchi inglizcha birlikni faol nutqda tanlamasligi ehtimoli saqlanib qoladi.

Liao va Fukuya tadqiqotida phrasal verb avoidance darajasi o'rganuvchining til darajasi, fe'lli iboraning literal yoki figurative turi hamda topshiriq turiga qarab o'zgarishi aniqlangan^[7]. Bu natija baholash topshirig'ining o'zi ham o'quvchining real bilimni yashirishi yoki ochib berishi mumkinligini anglatadi. Masalan, multiple-choice topshirig'ida to'g'ri javobni tanigan o'quvchi erkin gap tuzishda o'sha birlikni ishlatmasligi mumkin. Shuning uchun diagnostika reseptiv tanish, kontekstual anglash va produktiv qo'llashni alohida tekshirishi kerak.

Korpus tadqiqotlari ham metodik seleksiya uchun asos beradi. Gardner va Davies ingliz tilidagi phrasal verb ishlatilishining katta qismi cheklangan miqdordagi yuqori chastotali fe'l va particle kombinatsiyalariga to'g'ri kelishini ko'rsatadi^[9].

Liu Amerika va Britaniya korpuslari asosida yuqori chastotali phrasal verblarni aniqlab, o'qitishda chastota va registr omilini hisobga olish zarurligini asoslaydi^[10].

Garnier va Schmittning PHaVE List ro'yxati esa faqat shakl chastotasini emas, eng ko'p uchraydigan ma'no variantlarini ham hisobga oladi^[11].

Demak, 8–9-sinfda barcha mavjud phrasal verblarni keng qamrovda berishdan ko'ra, kommunikativ qiymati yuqori birliklarni ma'no va vazifa bo'yicha bosqichli o'rgatish samaraliroqdir.

CEFR Companion Volume leksik resursni kommunikativ faoliyat bilan bog'liq holda baholaydi: o'rganuvchi maqsadga mos til vositasini tanlashi, tushunarli fikr yaratishi, zarur hollarda parafraz va kompensator strategiyalardan foydalanishi lozim^[12]. Fe'lli iboralarni o'rgatishda ham yakuniy natija "tarjimasini ayta oldi" ko'rsatkichidan kengroq bo'lib, o'quvchining birlikni ma'nosi, grammatik joylashuvi va vaziyatga mosligi bilan qo'llay olishini qamrab olishi kerak.

TADDIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot nazariy-metodik va tajriba-sinov dizaynini uyg'unlashtiradi. Ilmiy adabiyotlarni tahlil qilish, kontrastiv tahlil, pedagogik kuzatuv, diagnostik topshiriqlar, xatolarni tasniflash va pedagogik modellashtirish asosiy metodlar sifatida belgilandi. Tajriba-sinov bazasi Toshkent shahri Uchtepa tumanidagi 81-, 283-, 238-maktablar, Samarqand viloyati Urgut tumanidagi 20-, 62-, 76-maktablar hamda Surxondaryo viloyati Muzrabot tumanidagi 9-, 56-, 8-maktablarni qamrab oladi. Jami 567 nafar o'quvchi: 8-sinfda 285 nafar (tajriba guruhi 144, nazorat guruhi 141), 9-sinfda 282 nafar (tajriba guruhi 142, nazorat guruhi 140) ishtirok etadi; umumiy taqsimot TG – 286, NG – 281 nafarni tashkil etadi.

Tajriba-sinov aniqlovchi, shakllantiruvchi va yakuniy nazorat bosqichlarida tashkil etiladi. Baholash to'rtta mezon asosida quriladi: leksik-semantik, strukturaviy-grammatik, kommunikativ-kontekstual hamda interfer-

ensiyani anglash va bartaraf etish. Leksik-semantik mezon fe'lli iboraning asosiy va kontekstual ma'nosini anglash, semantik shaffof yoki idiomatik birliklarni farqlashni; strukturaviy-grammatik mezon particle'ni saqlash, ajraluvchi birliklarda obyektning o'rnini to'g'ri tanlash, zamon va shaxsga mos shakllantirishni qamrab oladi. Kommunikativ-kontekstual mezon birlikni vaziyat, registr va maqsadga mos qo'llashni; to'rtinchi mezon esa o'z xatosining L1 ta'siri bilan bog'liqligini anglash, alternativ shaklni tanlash va o'zini tuzatish strategiyalarini baholaydi.

Metodik mexanizm besh ketma-ket bosqichda modellashtirildi: diagnostik, kontrastiv-semantik, kontekstual o'zlashtirish, kommunikativ-amaliy va refleksiv-korreksion. Har bir bosqich oldingi bosqichda aniqlangan ehtiyojni keyingi faoliyatga aylantiradi. Shu jihatdan mashqlar ro'yxati mustaqil topshiriqlar yig'indisi emas, balki interferensiya sababini aniqlashdan uning nutqdagi namoyonini boshqarishgacha bo'lgan izchil siklni tashkil etadi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tahlil natijasida 8–9-sinf o'quvchilarida fe'lli iboralarni o'zlashtirishga xalaqit beruvchi to'rtta asosiy interferensiya zonasi ajratildi.

Birinchi zona – semantik to'g'ridan-to'g'ri ko'chirish. O'quvchi birlikning har bir komponentini alohida tarjima qilib, umumiy ma'noni yig'ishga harakat qiladi. Masalan, give up birligini give va up komponentlari orqali izohlash figurativ "to'xtatmoq, tashlamoq" ma'nosini barqaror egallashga olib kelmaydi.

Ikkinchi zona – strukturaviy soddalashtirish: o'quvchi particle'ni tushirib qoldiradi yoki uni predlog sifatida qabul qiladi.

Uchinchi zona – sintaktik joylashuv: turn it off tipidagi ajraluvchi birliklarda olmoshning o'rnini xato tanlash, masalan, *turn off it ko'rinishi.

To'rtinchi zona – kommunikativ avoidance: o'quvchi phrasal verbni bilsa ham, xato qilish xavfidan qochib, doim bitta so'zli neytral fe'lga murojaat qiladi.

Diagnostik bosqichda xatoni faqat to'g'ri/noto'g'ri javob sifatida emas, uning kelib chiqish mexanizmi bo'yicha aniqlash tavsiya etiladi. Buning uchun to'rtta qisqa topshiriq birlashtiriladi: ma'noni tanlash, kontekstni to'ldirish, gapni transformatsiya qilish va erkin vaziyatda qo'llash. Bir o'quvchi look after ma'nosini testda tanishi, biroq dialogda care for shakliga o'tishi mumkin; boshqa o'quvchi esa ma'noni bilib, particle'ni tushirib qoldirishi mumkin. Bir xil yakuniy "xato" turli korreksion faoliyatni talab qiladi.

Kontrastiv-semantik bosqichda o'qituvchi phrasal verb va o'zbekcha ekvivalentni mexanik juftlik sifatida bermaydi. Aksincha, inglizcha birlikning shakli, ma'nosi, obrazli motivatsiyasi va grammatik modeli bir jadvalda qiyoslanadi. O'quvchi "inglizchada ma'no ikki komponentli birlik orqali ifodalanmoqda, o'zbekchada esa bitta fe'l yoki boshqa konstruktsiya bilan berilmoqda" degan farqni anglaydi. Kontekstual o'zlashtirish bosqichida birliklar alohida ro'yxat emas, mikrovaziyatlar va qisqa matnlar ichida beriladi. Bir phrasal verb uchun bir nechta sun'iy gap tuzishdan ko'ra, uning bitta asosiy ma'nosini 3–4 bog'langan kontekstda qayta uchratish maqsadga muvofiq. Kommunikativ-amaliy bosqichda o'quvchi fe'lli iborani ishlatishga real ehtiyoj sezadigan information-gap, choice-gap, mini-dialog, problem-solving va story-completion topshiriqlari tashkil etiladi. Bunda topshiriq sharti maqsad birlikni majburan takrorlashga emas, tabiiy ravishda tanlashga undaydi. Masalan, "Weekend plans changed" vaziyatida cancel, postpone, put off variantlari orasidagi registr va ma'no farqi muhokama qilinadi; keyin juftliklar vaziyatga eng mos variantni qo'llab kelishuvga erishadilar. Shu tarzda leksik tanlov kommunikativ natija bilan bog'lanadi.

Taklif etilgan mexanizmda o'qituvchining vazifasi xatoni ko'paygandan keyin tuzatish emas, balki interferensiya ehtimolini oldindan ko'ra oladigan topshiriq dizaynini yaratishdan iborat. Buning uchun birliklar chastota, semantik shaffoflik, sintaktik xususiyat va kommunikativ zarurat bo'yicha tanlanadi. Dastlab literal va yuqori chastotali birliklar, keyin qisman figurativ va ko'p ma'noli birliklar kiritilishi kognitiv yukni boshqaradi [9–11].

Baholashda ham faqat tarjima yoki test balli yetarli emas. Har bir mezon uchun qisqa observable indikator belgilanadi: ma'noni kontekstda to'g'ri ajratdi; particle'ni saqladi; ajraluvchi strukturada obyektini to'g'ri joylashtirdi; vaziyatga mos birikmani tanladi; L1 ta'sirini izohladi va xatosini mustaqil tuzatdi. Shunday rubrika o'quvchining qaysi bosqichda qiyinchilikka uchrayotganini ko'rsatadi va differensial topshiriq tanlashni osonlashtiradi.

Interferensiyani bartaraf etishga qaratilgan mashqlar umumiy "phrasal verblarni mashq qilish" topshiriqlaridan diagnostik maqsadi bilan farq qiladi. Har bir mashq qaysi transfer mexanizmini kamaytirishi oldindan belgilanadi.

Birinchi guruh – noticing va form–meaning mapping mashqlari. O'quvchi qisqa matndan maqsad birlikni topadi, fe'l va particle'ni rang yoki chiziq bilan ajratadi, keyin yaxlit ma'noni parafraz qiladi. Masalan, The meeting was put off until Friday gapida put va off alohida tarjima qilinmaydi; o'quvchi butun birlikning postponed ma'nosini topadi. Bu mashq particle'ni ortiqcha element sifatida qabul qilishning oldini oladi va fe'l + particle kombinatsiyasini bir leksik birlik sifatida qayta ishlashni shakllantiradi.

Ikkinchi guruh – semantik xaritalash va farqlash mashqlari. Bunda bir asosiy fe'l bilan keladigan bir nechta particle'lar yoki bir particle bilan keladigan turli fe'llar guruhlanadi. Masalan, take off, take up, take over birliklari bir jadvalda berilib, ma'nolari kontekst orqali ajratiladi; keyin o'quvchi o'zbekcha ekvivalentlar orasida to'g'ridan-to'g'ri strukturaviy moslik yo'qligini aniqlaydi. Bunday mashqlar polisemiyaning boshqarish, ma'no variantlarini chalkashtirmaslik va literal translation strategiyasining cheklanganligini anglashga xizmat qiladi.

Uchinchi guruh – strukturaviy transformatsiya va sentence repair mashqlari. Bu topshiriqlarda o'quvchiga xato gaplar berilib, u nafaqat to'g'ri variantni yozadi, balki xatoning turini ham belgilaydi. Masalan, She turned off it → She turned it off; He gave sport up? kabi misollar asosida noun object va pronoun object o'rtasidagi farq muhokama qilinadi. Korreksiya faqat "qoidani yodlash" bilan tugamaydi: keyingi bosqichda o'quvchi shu modelni yangi leksik birlik bilan qo'llaydi.

To'rtinchi guruh – tarjimani cheklangan tayanch sifatida qo'llovchi contrastive reformulation mashqlari. O'quvchiga avval o'zbekcha gap beriladi, lekin maqsad uni so'zma-so'z inglizchaga ko'chirish emas. U ikki inglizcha variantdan vaziyatga tabiiyrog'ini tanlaydi, masalan, "uchrashuvni keyinga qoldirdik" uchun postponed the meeting va put the meeting off variantlarini registr, vaziyat va dars maqsadiga ko'ra qiyoslaydi.

Beshinchi guruh – kommunikativ majburiyat yaratadigan output mashqlari. Information-gap topshirig'ida sheriklarning ma'lumoti turlicha bo'ladi va vazifani bajarish uchun target phrasal verb tabiiy ravishda kerak bo'ladi.

Oltinchi guruh – delayed retrieval va refleksiv qayta foydalanish mashqlari. Birlik dars davomida o'rganilgandan keyin darhol emas, 10–15 daqiqa yoki keyingi darsda yangi kontekstda qayta chaqiriladi. O'quvchi avval tayanchsiz gap tuzadi, keyin oldingi xato kodlariga qaraydi va o'z javobini tahrir qiladi. Shu jarayonda retrieval practice, spacing va self-correction uyg'unlashadi.

Mashqlar tizimini differensiallashtirishda o'quvchilarning til darajasi va qiyinchilik turi hisobga olinadi. Pastroq tayyorgarlikdagi o'quvchiga tanlash, moslashtirish va gap skeleti ko'rinishidagi tayanchlar beriladi; yuqoriroq tayyorgarlikdagi o'quvchi esa ma'nodosh bir so'zli fe'l va phrasal verb o'rtasida kontekstual tanlov qiladi, dialogni qayta yozadi yoki erkin mini-matn yaratadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Ingliz tilidagi fe'lli iboralarni o'rganishda interferensiya 8–9-sinf o'quvchisining ona tilidan foydalanishi bilan bog'liq tabiiy kognitiv jarayon bo'lib, uni faqat "xato" sifatida qayd etish yetarli emas. Metodik jihatdan muhim vazifa xatoning qaysi darajada – ma'no, struktura, kontekst yoki o'zini nazorat qilish bosqichida yuzaga kelganini aniqlashdir. Shunda korreksiya ham aniq maqsadga ega bo'ladi.

Taklif etilgan besh bosqichli sikl – diagnostik, kontrastiv-semantik, kontekstual, kommunikativ-amaliy va refleksiv-korreksion bosqichlar – interferensiya sababini aniqlashdan mustaqil qo'llashgacha bo'lgan yaxlit metodik yo'lni ta'minlaydi. Mazkur siklda noticing, kontekstual ko'p martalik uchrashuv, differensial mashq, kommunikativ ehtiyoj va self-correction bir tizimda ishlaydi.

Amaliyotda phrasal verblarni tanlashda yuqori chastota va kommunikativ qiymatni hisobga olish, literal va semantik shaffof birliklardan figurativ va ko'p ma'noli birliklarga bosqichma-bosqich o'tish, o'zbekcha ekvivalentni tayyor tarjima sifatida emas, kontrastiv tayanch sifatida ishlatish tavsiya etiladi. Baholash esa reseptiv tanish bilan cheklanmay, strukturaviy to'g'rilik, kontekstual moslik va interferensiyani anglab o'zini tuzatish ko'rsatkichlarini ham qamrab olishi zarur.

Shu asosda fe'lli iboralarni o'rgatish o'quvchining alohida leksik birliklarni eslab qolishidan ko'ra kengroq natijaga – tillararo farqni anglash, til vositasini ongli tanlash va real nutqda barqaror qo'llash kompetensiyasiga yo'naltiriladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 19-maydagi "O'zbekiston Respublikasida xorijiy tillarni o'rganishni ommalashtirish faoliyatini sifat jihatidan yangi bosqichga olib chiqish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-5117-son1 qarori.
2. Jalolov J. J. Chet til o'qitish metodikasi. – Toshkent: O'qituvchi, 2012. – 432 b.

1 <https://lex.uz/uz/docs/-5426736>

3. Odlin T. Language Transfer: Cross-Linguistic Influence in Language Learning. – Cambridge: Cambridge University Press, 1989.
4. Jarvis S., Pavlenko A. Crosslinguistic Influence in Language and Cognition. – New York: Routledge, 2008. – 304 p.
5. Dagut M., Laufer B. Avoidance of Phrasal Verbs-A Case for Contrastive Analysis // Studies in Second Language Acquisition. – 1985. – Vol. 7, No. 1. – P. 73–79. DOI: 10.1017/S0272263100005167.
6. Laufer B., Eliasson S. What Causes Avoidance in L2 Learning: L1–L2 Difference, L1–L2 Similarity, or L2 Complexity? // Studies in Second Language Acquisition. – 1993. – Vol. 15, No. 1. – P. 35–48. DOI: 10.1017/S0272263100011657.
7. Liao Y., Fukuya Y. J. Avoidance of Phrasal Verbs: The Case of Chinese Learners of English // Language Learning. – 2004. – Vol. 54, No. 2. – P. 193–226. DOI: 10.1111/j.1467-9922.2004.00254.x.
8. Darwin C. M., Gray L. S. Going After the Phrasal Verb: An Alternative Approach to Classification // TESOL Quarterly. – 1999. – Vol. 33, No. 1. – P. 65–83. DOI: 10.2307/3588191.
9. Gardner D., Davies M. Pointing Out Frequent Phrasal Verbs: A Corpus-Based Analysis // TESOL Quarterly. – 2007. – Vol. 41, No. 2. – P. 339–359. DOI: 10.1002/j.1545-7249.2007.tb00062.x.
10. Liu D. The Most Frequently Used English Phrasal Verbs in American and British English: A Multicorpus Examination // TESOL Quarterly. – 2011. – Vol. 45, No. 4. – P. 661–688. DOI: 10.5054/tq.2011.247707.
11. Garnier M., Schmitt N. The PHaVE List: A Pedagogical List of Phrasal Verbs and Their Most Frequent Meaning Senses // Language Teaching Research. – 2015. – Vol. 19, No. 6. – P. 645–666. DOI: 10.1177/1362168814559798.
12. Council of Europe. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment – Companion Volume. – Strasbourg: Council of Europe Publishing, 2020. – 280 p.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №10(3)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.